

263

11. funkční období

263

Návrh
na působení sil a prostředků rezortu Ministerstva obrany
v zahraničních operacích v letech 2018 až 2020 s výhledem
na rok 2021

2018

Návrh
U S N E S E N Í
S e n á t u
P a r l a m e n t u Č e s k é r e p u b l i k y

z schůze dne 2018

k návrhu na působení sil a prostředků
rezortu Ministerstva obrany v zahraničních operacích v letech 2018 až 2020
s výhledem na rok 2021

Senát

I. v y s l o v u j e s o u h l a s

1. působením sil a prostředků rezortu Ministerstva obrany
 - a) v misi Organizace Severoatlantické smlouvy RESOLUTE SUPPORT v Afghánistánu, a to v celkovém počtu do 390 osob na dobu ode dne schválení Parlamentem ČR do 31. prosince 2020,
 - b) na ochranu Zastupitelského úřadu České republiky v Kábulu v Afghánistánu v celkovém počtu do 20 osob, a to na dobu od 1. ledna 2019 do 31. prosince 2020,
 - c) v rámci výcviku a podpory iráckých obranných a bezpečnostních sil v Iráku a na velitelstvích koaliční operace INHERENT RESOLVE v Kuvajtu a Kataru a/nebo v rámci budoucí výcvikové mise Organizace Severoatlantické smlouvy v Iráku v celkovém počtu do 110 osob, a to na dobu ode dne schválení Parlamentem ČR do 31. prosince 2020,
 - d) ve výcvikové misi Evropské unie EUTM v Mali, Nigeru, Mauretánii, Čadu a Burkině Faso v celkovém počtu do 120 osob, a to na dobu ode dne schválení Parlamentem ČR do 31. prosince 2020,
 - e) v misi Organizace spojených národů MINUSMA v Mali v celkovém počtu do 30 osob, a to na dobu ode dne schválení Parlamentem ČR do 31. prosince 2020,
 - f) v misi MULTINATIONAL FORCE AND OBSERVERS na Sinajském poloostrově v celkovém počtu do 25 osob, a to na dobu od 1. ledna 2019 do 31. prosince 2020,

- g) v misi Organizace spojených národů UNDOF na Golanských výšinách v celkovém počtu do 10 osob, a to na dobu od 1. ledna 2019 do 31. prosince 2020,
 - h) v operaci Evropské unie ALTHEA v Bosně a Hercegovině v celkovém počtu do 2 osob, a to na dobu od 1. ledna 2019 do 31. prosince 2020,
 - i) v operaci Organizace Severoatlantické smlouvy JOINT ENTERPRISE v rámci sil KFOR (Kosovo Force) v Kosovu v celkovém počtu do 10 osob, a to na dobu od 1. ledna 2019 do 31. prosince 2020,
 - j) v rámci Posílené předsunuté přítomnosti Organizace Severoatlantické smlouvy v Litevské republice, Estonské republice, Lotyšské republice a Polské republice v celkovém počtu do 290 osob, a to na dobu od 1. ledna 2019 do 31. prosince 2020,
 - k) pro plnění úkolů Organizace Severoatlantické smlouvy při ochraně vzdušného prostoru Litevské republiky, Lotyšské republiky a Estonské republiky, a to v celkovém počtu do 95 osob na dobu od 1. července 2019 do 31. prosince 2019,
 - l) v operaci Evropské unie NAVFOR MED SOPHIA v Itálii v celkovém počtu do 5 osob, a to na dobu od 1. ledna 2019 do 31. prosince 2020,
 - m) v operačním velitelství operace Evropské unie NAVFOR ATALANTA ve Velké Británii a/nebo Španělsku v celkovém počtu do 3 osob, a to na dobu od 1. ledna 2019 do 31. prosince 2020,
2. vysláním příslušníků rezortu Ministerstva obrany k posílení velitelských struktur NATO, EU a OSN nasazených v operacích těchto organizací a vyslání příslušníků rezortu Ministerstva obrany působících ve strukturách NATO, EU a OSN do operací pod vedením těchto organizací mimo území České republiky v celkovém počtu do 25 osob, a to na dobu od 1. ledna 2019 do 31. prosince 2020,
 3. působením nasaditelného spojovacího modulu (DCM, Deployable Communication Module) v operacích NATO mimo území České republiky v celkovém počtu do 56 osob, a to na dobu nejvýše šesti měsíců ročně v termínu od 1. ledna 2019 do 31. prosince 2020,
 4. poskytnutím peněžních darů do zahraničí v celkové výši do 4 mil. Kč ročně na financování projektů rychlého dopadu v rámci působení sil a prostředků rezortu Ministerstva obrany v zahraničních operacích v letech 2019 a 2020;
- II. b e r e na vědomí vyčlenění sil a prostředků rezortu Ministerstva obrany
1. do Sil rychlé reakce NATO (NATO Response Force, NRF), a to v celkovém počtu do 1 200 osob na dobu od 1. ledna 2019 do 31. prosince 2020,

2. do Bojového uskupení Evropské unie (EU BG), a to v celkovém počtu do 600 osob na dobu od 1. července 2019 do 31. prosince 2019 a v celkovém počtu do 300 osob na dobu od 1. července 2020 do 31. prosince 2020;

III. ž á d á vládu, aby informovala Senát o působení sil a prostředků rezortu Ministerstva obrany v zahraničních operacích v roce 2018, a to nejpozději do 30. června 2019, o působení sil a prostředků rezortu Ministerstva obrany v zahraničních operacích v roce 2019, a to nejpozději do 30. června 2020 a o působení sil a prostředků rezortu Ministerstva obrany v zahraničních operacích v roce 2020, a to nejpozději do 30. června 2021.

Předkládací zpráva pro Parlament České republiky

Návrh na působení sil a prostředků rezortu Ministerstva obrany v zahraničních operacích v letech 2018 až 2020 s výhledem na rok 2021

Úvod

Česká republika (ČR) vystupuje v mezinárodních vztazích z pozice demokratického a politicky, hospodářsky a sociálně vyspělého státu střední Evropy, který v souladu se svými zahraničně-politickými zájmy a mezinárodními závazky, včetně spojeneckých nese svůj díl odpovědnosti za udržování míru a bezpečnosti v regionálním i globálním měřítku.

Bezpečnost ČR úzce souvisí s vývojem mezinárodního bezpečnostního prostředí. Vzhledem k charakteru soudobých bezpečnostních hrozeb obrana a ochrana občanů a území státu nekončí na hranicích ČR. Její bezpečnostní zájmy je často nezbytné chránit i daleko za hranicemi spojeneckých států. Bezpečnostní politika ČR se řídí nejen úzce teritoriálně vymezenými zájmy, ale také solidaritou se spojenci v Organizaci severoatlantické smlouvy (NATO) a Evropské unii (EU).

V souladu s Bezpečnostní strategií klade ČR důraz na předcházení ozbrojeným konfliktům a řešení bezpečnostních výzev diplomatickými, politickými a dalšími nenásilnými prostředky. Pokud tyto selžou, může ČR použít ozbrojenou sílu v souladu s mezinárodním právem a se svým ústavním pořádkem a zákony a snížit tak negativní dopad následků krizí projevujících se mj. nárůstem nelegální migrace a posilováním mezinárodního terorismu.

Návrh na působení sil a prostředků rezortu MO v letech 2018 až 2020 s výhledem na 2021 navazuje na současné angažmá ČR v probíhajících operacích. Návrh je koncipován s ohledem na priority, kterými jsou 1) pokračující působení v Afghánistánu, Iráku a Mali (respektive širšího regionu Sahelu), 2) posílení obrany a odstrašení na východním křídle Aliance, 3) naplnění závazků ČR v Silách rychlé reakce NATO (NATO Response Force, NRF) a Bojových uskupeních EU (EU Battle Group).

Působení sil a prostředků v zahraničních operacích ve výše uvedeném období je navrhováno s vědomím, že rezort Ministerstva obrany disponuje dostatečnými kapacitami pro zajištění jak dalších spojeneckých i domácích závazků, tak i pro řešení neočekávaných situací.

A. Afghánistán

1. Politicko-bezpečnostní situace

Rok 2018 je čtvrtým rokem existence afghánské vlády národní jednoty, která má primární odpovědnost za bezpečnost v zemi. Bezpečnostní situace v Afghánistánu i v hlavním městě Kábulu zůstává dlouhodobě neuspokojivá, centrální vládě a ozbrojeným složkám se nedaří rozšiřovat svou autoritu mimo větší města a do venkovských oblastí. Afghánistán zůstává krizovým ohniskem globálního významu kvůli propojení islámského terorismu, nelegální migrace a produkce většiny opia/heroinu na globálním nelegálním trhu.

Protivládní ozbrojené skupiny představují trvalé bezpečnostní riziko pro místní obyvatelstvo, vládní složky i alianční síly. Největší hrozbu nadále představuje hnutí Tálibán, ale i jiné teroristické síly jako například tzv. Haqqáního síť a místní odnož hnutí Islámský stát (Da'esh) – „Islámský stát – provincie Chorásán“.

Změnit uvedenou patovou situaci je záměrem nové strategie USA vůči Afghánistánu představená v srpnu 2017, podle které se americká vojenská přítomnost v zemi bude odvíjet od reálné bezpečnostní situace a nikoliv od předem stanovených a deklarovaných plánů. Strategie zahrnuje i posílení dosud klesající mezinárodní vojenské přítomnosti v zemi a podpory afghánské vlády. Důraz je rovněž kladen na zajištění spolupráce Pákistánu v boji proti protivládním skupinám.

Z dlouhodobého hlediska je hlavním předpokladem politické a bezpečnostní stability země proces národního usmíření, který však naráží na etnické, tribální i osobní rivality. Hledání smíru je spojeno s bojem o podíl na státní a ekonomické moci mezi jednotlivými etnickými skupinami země. Klíčovou otázkou zůstává, zda a s jakými výsledky se podaří přimět hnutí Tálibán k mírovým jednáním.

2. Charakteristika mise Resolute Support

Mise Resolute Support (RSM) byla zahájena 1. ledna 2015, jako návazná mise po ukončené operaci ISAF (International Security Assistance Force). RSM je misí NATO a vedoucími zeměmi jsou Německo, Itálie, Turecko a USA. Mise byla schválena ministry zahraničí Aliance v červnu 2014 a v září byla mezi NATO a Afghánistánem podepsána příslušná dohoda o statutu sil (SOFA). Rada bezpečnosti OSN vyjádřila misi podporu svou rezolucí č. 2189 z prosince 2014.

RSM má nebojový charakter a její podstatou je poskytování výcviku, poradenství a asistence na národní institucionální úrovni, na úrovni armádního sboru a v případě speciálních sil i na nižší úrovni tak, aby Afghánské bezpečnostní instituce (ASI) a Afghánské národní obranné a bezpečnostní síly (ANDSF) byly schopny plnohodnotně zajišťovat národní bezpečnost.

V létě 2017 vyhlásily USA novou strategii vůči Afghánistánu. V této souvislosti posilují USA svoje ozbrojené síly v RSM a také přispívající státy navyšují své vojenské kontingenty podle potřeb mise a s ohledem na své možnosti. K únoru 2018 působilo v misi celkem 16 551 osob.

3. Současné zapojení sil a prostředků rezortu MO ČR v RSM

Působení sil a prostředků rezortu MO ČR v Afghánistánu je v souladu s usnesením Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR č. 1276 z 29. června 2016 a usnesením Senátu Parlamentu ČR č. 486 z 14. července 2016.

Úkolové uskupení (ÚU) AČR RSM v počtu do 250 osob organizačně zastřešuje všechny jednotky a prvky rezortu MO působící v RSM. Patří do něj národní podpůrný prvek, letecký poradní tým, národní zpravodajská buňka, zastoupení na velitelstvích RSM a strážní rota k ochraně spojeneckých sil.

Činnost ÚU AČR RSM je zaměřena na výcvik a poradenství příslušníků ANDSF a ochranu spojeneckých sil. Část vojáků působí ve velitelské struktuře RSM.

S ohledem na ukončení programu výcviku afghánských osádek vrtulníků Mi-24/35 a snižující se využitelnost lékařského týmu byla v závěru roku 2017 stažena část leteckého poradního týmu a polní chirurgický tým.

4. Návrh dalšího působení sil a prostředků rezortu MO v RSM

Česká republika, v souladu se svými strategickými zájmy a závazky vůči spojencům, se hodlá angažovat v Afghánistánu i nadále a považuje za správné připojit se k ostatním spojencům a podle možností AČR částečně navýšit počet osob v RSM.

Úsilí ČR bude směřovat stejně jako dosud do dvou oblastí, jimiž jsou výcvik, poradenství a asistence ANDSF na straně jedné a ochrana spojeneckých sil na straně druhé. Podpora ANDSF bude vycházet z jejich aktuálních potřeb, především se zaměříme na pokračování podpory Afghánských vzdušných sil a nově také policejních složek v provincii Logar a praporu pozemních sil (Kandak) v provincii Herat. V letech 2018 až 2020 se navrhuje působení sil a prostředků rezortu MO v misi Resolute Support v počtu **do 390 osob**.

Předpokládá se, že působení sil a prostředků rezortu MO ČR v Afghánistánu bude pokračovat i v roce 2021, a to jako součást RSM, pokud tato bude pokračovat, nebo v rámci připravované alianční iniciativy tzv. Posíleného trvalého partnerství, která bude pod civilním vedením, s omezeným počtem vojáků a bude navazovat na RSM.

Velikost českého příspěvku na rok 2021 lze v této chvíli jen těžko předjímat. Bude se odvíjet od vývoje bezpečnostní situace, úrovně připravenosti ANDSF, záměrů NATO a nových bezpečnostních hrozeb, které by mohly mít bezprostřední dopad na Českou republiku.

5. Ochrana Zastupitelského úřadu ČR v Kábulu

Ochranu osob a majetku Zastupitelského úřadu ČR v Kábulu, včetně rezidence velvyslance zabezpečuje jednotka Vojenské policie působící na základě dohody mezi ČR a Afghánistánem. Jednotka nespadá pod RSM.

Navrhuje se, aby stejně jako v roce 2018 zabezpečovala úkoly spojené s ochranou ZÚ ČR v Kábulu v letech 2019 a 2020 jednotka Vojenské policie v počtu **do 20 osob**.

B. Irák

1. Politicko–bezpečnostní situace

Irák je demograficky i ekonomicky (vzhledem k nerostnému bohatství) významnou zemí blízkovýchodního regionu, která však trpí následky mnohaleté válečné devastace, neřešených vnitrosociálních (náboženských, etnických) napětí, rozsáhlé korupce a v neposlední řadě i politických excesů iráckých vlád prvního desetiletí po spojenecké invazi, spočívající především v diskriminaci sunnitské menšiny. Tyto problémy přivedly zemi na práh katastrofy při bleskové expanzi Da'esh v roce 2014. Více než tři roky trvající válka proti Da'esh dále prohloubila lidskou a materiální devastaci – především západních

a severozápadních částí země, obydlených převážně sunnity a zčásti i nemuslimskými menšinami – a vedla k vnitřnímu vysídlení miliónů obyvatel.

Obrovské nasazení iráckých obranných a bezpečnostních sil za asistence mezinárodního společenství vedly k úspěchu v boji s Da'esh a faktickému vojenskému vítězství. Bezpečnostní situace v zemi však nadále zůstává napjatá, ačkoli se podařilo zlikvidovat teritoriální nadvládu Da'esh a osvobodit asi 6 mil. osob. I přes pokračující úspěšné operace vládních jednotek proti zbytkům bojovníků Da'esh, je pravděpodobné, že tito dále povedou asymetrickou kampaň.

Aktuální bezpečnostní výzvou je stabilizace post-konfliktní rekonstrukce osvobozených území. Irácká vláda s podporou mezinárodního společenství musí zajistit bezpečnost, pořádek, udržení a obnovu dobytých území a umožnit návrat vnitřně vysídlených osob.

Vláda premiéra Abádího dokázala v kritické době udržet v zemi relativní politický klid. Bylo to však za cenu odkládání řešení nesnadných a potenciálně výbušných vnitropolitických problémů. Problémem je nárůst moci (převážně) šíitských ozbrojených milicí, tzv. Lidových mobilizačních sborů (al-Hašd aš-ša'abí) a s ní spojený významný růst vlivu Íránu na dění v zemi. Složitě bude rovněž budoucí uspořádání vztahů mezi iráckou federální mocí a autonomním regionem Kurdistán, jejichž problémy dočasně utlumil boj proti společnému nepříteli, ale opětovně rozvířilo uspořádání referenda o nezávislosti Kurdistánu. Následovala silová odezva a asertivní postup centrální vlády, která rychlou operací vytlačila kurdské síly z oblastí mimo kurdské historické území. V neposlední řadě je národní usmíření komplikováno politickou slabostí sunnitské menšiny, jejíž členové tvoří většinu z 3 mil. vnitřně vysídlených osob a jejíž politické elity, schopné ji reprezentovat v rámci celoirácké politické scény, utrpěly v důsledku vlády Da'esh zdrcující ránu.

Íráku se nicméně podařilo stabilizovat vztahy s významnými sousedy, zejména Tureckem a Saúdskou Arábií, a prozatím se vyhnout přímému střetu mezi šíity a sunnity na regionální úrovni. Premiér Abádí projevil značnou dávku politické intuice a obratnosti při vedení země a získal si důvěru zahraničních partnerů. I díky němu se daří udržovat následky kurdského referenda v mezích možné budoucí dohody. O dalším směřování země tak napoví zejména parlamentní a místní volby, které by se měly konat v polovině roku 2018.

2. Operace Inherent Resolve

Globální koalice pro boj s Da'esh byla zformována v září 2014 a v Íráku a Sýrii vede operaci Inherent Resolve. Globální koalice má 74 členů (včetně 4 mezinárodních organizací – OSN, NATO, EU a Interpolu), do operace Inherent Resolve je zapojena část z nich a to různými způsoby, od deklarace podpory, přes poskytování výcviku až po realizaci darů a humanitární a rozvojové pomoci. Třetina států se pak přímo vojensky podílela na vojenských operacích v Íráku a Sýrii. Koalice nemá mezinárodně-právní subjektivitu a pobyt vojenských sil jejich členských států na území Íráku se řídí bilaterálními ujednáními (v případě ČR jde o výměnu diplomatických nót z r. 2016, přičemž irácká strana přiznává vyslaným příslušníkům AČR právní výsady a imunity odpovídající pracovníkům diplomatických misí).

Premiér Abádí vyhlásil v prosinci 2017 konečnou porážku Da'esh, obdobně učinil ruský prezident Putin v Sýrii. Těmito prohlášeními však zdaleka nepominulo nebezpečí spojené se zbytky bojovníků Da'esh a protivládních sil, které se velmi pravděpodobně pokusí o návrat ke gerilové formě boje, provázené pokračováním teroristických útoků.

ČR se stala členem Globální koalice hned při jejím vyhlášení v říjnu 2014, kdy navíc reagovala na urgentní potřebu dodávek vojenského materiálu bojujícím iráckým silám (dary zbraní a munice realizované v letech 2014, 2015 a 2016). Od počátku ČR působila ve stabilizační skupině Globální koalice, v jejímž rámci poskytovala humanitární a stabilizační pomoc, včetně vysílání policistů. V polovině roku 2016 se ČR navíc aktivně zapojila do vojenské činnosti Globální koalice proti Da'esh vysláním leteckého poradního týmu v rámci poradenství iráckých osádek a technického personálu letounů L-159 zakoupených Irákem. Následovalo půlroční působení Polního chirurgického týmu, jako součást americké předsunuté polní nemocnice.

Naše příspěvky do Iráku jsou koncipovány na bilaterálním základě s Irákem a operace Inherent Resolve je zastřešuje.

3. Současné zapojení sil a prostředků rezortu MO v Iráku

Působení sil a prostředků rezortu MO ČR v Iráku je v souladu s platnými usneseními Poslanecké sněmovny (č. 1206 ze dne 30. března 2016 a č. 1393 ze dne 20. října 2016) a Senátu Parlamentu ČR (č. 422 ze dne 27. dubna 2016 a č. 557 ze dne 19. října 2016).

Česká republika se vojensky angažuje v Iráku od léta 2016, a to na základě pozvání irácké vlády a bilaterální smlouvy, a též pod hlavičkou Globální koalice a její operace Inherent Resolve, v jejímž rámci působí na území Iráku a Sýrie cca 9.000 vojáků.

Prvním českým vojenským příspěvkem je letecký poradní tým v počtu 30 osob, který zahájil činnost v létě 2016 a pokračuje v ní i nadále. Cílem je prostřednictvím mentorování a poradní činnosti zabezpečit dosažení plných bojových schopností iráckého létajícího a pozemního personálu letounů L-159 české provenience.

Koncem září 2017 byl do Iráku vyslán čtyřčlenný tým instruktorů Vojenské policie, od února 2018 rozšířený na 7 osob, který se spolu s policejními školiteli Ministerstva vnitra ČR podílí na výcviku iráckých policistů na základně Camp Dublin v Bagdádu jako součást úkolového uskupení pod italským velením.

V lednu 2018 zahájila činnost Výcviková jednotka chemického vojska AČR v počtu 12 osob a cílem je výcvik iráckých specialistů na ochranu proti zbraním hromadného ničení.

4. Návrh na působení sil a prostředků rezortu MO v Iráku, Kuvajtu a Kataru

Jedním z největších bezpečnostních úkolů v současném Iráku je znovuobnovení a dlouhodobé udržení irácké státní moci na celém území. Za tímto účelem bude nutné obnovit a vybudovat odpovídající vojenské schopnosti a kapacity, a to ve všech oblastech iráckých obranných a bezpečnostních sil.

ČR plánuje pokračovat ve vojenské asistenci ve prospěch iráckých obranných a bezpečnostních sil i v letech 2019 a 2020. Rezort Ministerstva obrany se bude i nadále podílet na výcviku iráckých policistů a expertů na ochranu proti zbraním hromadného ničení.

V roce 2019 zahájí činnost chemická jednotka, jejímž úkolem bude monitorovat prostředí a v případě zjištění ohrožení nebo použití zbraní hromadného ničení přijímat opatření k ochraně proti nim. Dále se předpokládá navázání na dosavadní poradenství osádkám a technickému personálu letounů L-159. Část příslušníků AČR v řádu jednotlivců bude působit na velitelstvích operace Inherent Resolve v Kuvajtu a Kataru. Další vojenské příspěvky budou poskytovány podle aktuálních potřeb Ministerstva obrany Iráku a s ohledem na dostupnost kapacit rezortu Ministerstva obrany ČR.

Na jednání ministrů obrany NATO v únoru 2018 bylo rozhodnuto o transformaci výcvikové aktivity NATO v Iráku (NATO Training and Capacity Building in Iraq/NTCB-I) v plnohodnotnou operaci, a to ještě v roce 2018. Přípravy nové výcvikové a nebojové mise v aliančních orgánech pokračují – jejím úkolem bude poskytování výcviku různým složkám iráckých sil, pomoc v budování vojenského školství a podpora reformy obranného a bezpečnostního sektoru. Alianční výcviková mise převeze činnosti NTCB-I i některé výcvikové činnosti Globální koalice, která bude nové misi NATO poskytovat vojenskou podporu. Summit NATO v červenci 2018 má zahájení mise politicky potvrdit. ČR je připravena, v rámci svých možností, tuto výcvikovou misi podporovat. Bude se zvažovat zapojení části či všech sil a prostředků rezortu MO, které budou v rámci tohoto mandátu vyslány do Iráku, a to podle vývoje potřeb alianční mise, možností armády a zájmu ČR.

Navrhuje se působení sil a prostředků rezortu MO v Iráku, Kuvajtu a Kataru v počtu **do 110 osob**, a to ode dne schválení Parlamentem ČR do 31. prosince 2020, a to v rámci koaliční operace Inherent Resolve a/nebo v rámci budoucí výcvikové mise NATO.

Předjímat konkrétní rozsah působení a zaměření činnosti v Iráku v roce 2021, s ohledem na dynamiku poválečného vývoje v zemi, by bylo v této chvíli zavádějící. Nicméně zcela jistě bude nutná celková obnova iráckého obranného a bezpečnostního sektoru a ČR bude mít dostatek příležitostí uplatnit se nejen vojensky v této, pro stabilitu regionu důležité zemi.

C. Malijská republika / Region Sahel

1. Politicko-bezpečnostní situace

Region Sahelu se v důsledku propustných hranic a neexistence efektivní kontroly území ze strany jednotlivých států potýká s migračními vlnami, pašováním zbraní a drog, obchodem s lidmi a zejména působením teroristických skupin. Tento vývoj dále zhoršila dezintegrace Libye v roce 2011 a situace kulminovala ovládnutím severního Mali protivládními skupinami v roce 2012. Následná francouzská intervence sice formálně pomohla obnovit fungování centrální vlády v Bamaku, situaci v Mali se však nepodařilo stabilizovat trvale. V zemi tak nacházejí bezpečný úkryt teroristické skupiny, které jsou schopné podnikat útoky v rámci celého regionu Sahelu.

Implementace Dohody o míru a usmíření je z roku 2015 pomalá, projevuje se nedostatek vůle zúčastněných stran k vzájemné spolupráci a přebrání iniciativy. Na přelomu března a dubna 2017 se konala konference národního usmíření, které se účastnily všechny skupiny veřejného života. Její závěry se však nepromítly do návrhu nové ústavy a referendum o ústavě bylo po protestech veřejnosti odsunuto na neurčito.

Z bezpečnostního hlediska dochází ke zvýšení počtu teroristických útoků proti malijským představitelům veřejné správy, bezpečnostním složkám a členům mezinárodních misí. Kritické úrovně dosáhla situace v centrálním Mali, konkrétně v regionech Segou a Mopti, v nichž vláda postupně ztrácí kontrolu, a hrozí proto rozštěpení země. Zhoršená bezpečnostní situace a absence veřejných služeb podkopávají autoritu vlády u místních obyvatel. Malijská vláda se snaží situaci řešit prostřednictvím „Plánu na zlepšení bezpečnosti centrálních regionů“, který se má soustředit na zlepšení bezpečnosti a socioekonomické situace a poskytování veřejných služeb.

Bezpečnostní problémy Sahelu navíc umocňuje prudký demografický růst a proces desertifikace, který ve svém důsledku zvyšuje migrační tlaky.

V průběhu roku 2017 se pět států Sahelu (Mali, Mauretánie, Niger, Čad a Burkina Faso) společně domluvilo na vzniku politicko-vojenské aktivity iniciované Francií „Společné síly G5 Sahel“. Jejich úkolem je ochrana společných hranic států Sahelu a boj proti teroristickým skupinám a organizovanému zločinu.

Vzhledem mezinárodnímu přelévání zmíněných bezpečnostních hrozeb má stabilizace Sahelu v současnosti zásadní dopad na bezpečnost Evropy, a tedy i na ČR. Je proto v našem výsostném zájmu přispět k uklidnění a stabilizaci a rozvoji zmíněného regionu.

2. Výcviková mise Evropské unie v Malijské republice (EUTM Mali)

2.1. Charakteristika mise EUTM Mali

Výcviková mise EUTM Mali byla zahájena v únoru 2013. Mise je komplementární k dalším aktivitám mezinárodního společenství v zemi, především francouzské protiteroristické operaci BARKHANE a misi OSN MINUSMA.

Hlavním cílem EUTM Mali je podpora reorganizace a výcviku malijských ozbrojených sil. Dalšími úkoly je příprava malijských výcvikových schopností a poradenství na malijském ministerstvu obrany a generálním štábu. Velitelství mise sídlí v Bamako. Výcvikové aktivity mise probíhají v Koulikoro severovýchodně od hlavního města, v roce 2017 zahájily činnost mobilní výcvikové týmy, které cvičí malijské vojáky i v jejich domovských posádkách.

Aktuálně členské státy EU finalizují strategickou revizi mise EUTM Mali, která mj. prodlouží působení mise do konce roku 2020. Současně by v rámci dalšího mandátu mise mělo dojít k rozšíření úkolů této mise. V tomto ohledu by se EUTM Mali měla, kromě podpory malijských ozbrojených sil, jak tomu bylo doposud, věnovat také podpoře „Společných sil G5 Sahel“, které aktuálně bojují v regionu Sahelu s teroristickými skupinami a organizovaným zločinem. V praxi by to znamenalo vysílání výcvikových týmů EUTM Mali a jejich zabezpečení na omezenou dobu do výše uvedených zemí s cílem podpory ozbrojených sil těchto států formou poradenství a výcviku. V současnosti působí v misi 578 osob z 21 členských států EU a čtyř nečlenských států.

ČR v souladu s bojem s nelegální migrací v místě jejího vzniku podpořila „Společné síly G5 Sahel“ prostřednictvím MZV Francie finančním darem ve výši 370 000 EUR, za který budou nakoupeny prostředky lehké balistické ochrany pro 294 příslušníků malijského praporu

jednotek G5 Sahel (dar bude doručen v první polovině roku 2018). Rovněž MO ČR poskytne finanční dar ve výši 1 mil. EUR (MZV a MV poskytnou další 3 mil. EUR na rozvoj Sahelu ve formě plánovaných projektů humanitární a rozvojové pomoci).

2.2. Současné zapojení sil a prostředků rezortu MO v EUTM Mali

Působení sil a prostředků rezortu MO ČR v EUTM Mali v počtu do 50 osob je v souladu s usnesením Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR č. 1276 z 29. června 2016 a usnesením Senátu Parlamentu ČR č. 486 z 14. července 2016. ČR je v misi EUTM zapojena již od dubna 2013, a co do počtu vojáků je v pořadí čtvrtou nejsilnější zemí v misi. Česká jednotka plní úkoly spojené s ochranou velitelství mise a přeprav VIP osob, 3 důstojníci jsou zařazeni na velitelství mise a 2 instruktoři cvičí malijské vojáky ve výcvikovém středisku Koulikuro.

2.3. Návrh dalšího působení sil a prostředků rezortu MO v EUTM

EUTM Mali je jedinou misí Evropské unie, do které přispíváme organickou vojenskou jednotkou i vyšším počtem vojáků. Existuje dlouhodobá snaha o širší vojenské angažmá v regionu Sahelu v misích EU, čehož lze dosáhnout mj. navýšením našeho vojenského kontingentu v EUTM Mali. Na léta 2018 až 2020 se navrhuje působení sil a prostředků rezortu MO v misi EUTM Mali v počtu **do 120 osob**.

V případě pokračování EUTM Mali i v roce 2021 se předpokládá zapojení sil a prostředků rezortu MO v podobném rozsahu.

3. Mise Organizace spojených národů MINUSMA v Malijské republice

3.1. Charakteristika mise MINUSMA

Mise MINUSMA byla zřízena v dubnu 2013 na základě rezoluce RB OSN č. 2100 k podpoře stabilizačních politických procesů v zemi a opatření souvisejících s bezpečností, které realizovala přechodná vláda.

Vedle převážně rozvojových zemí je do této mise zapojena řada zemí Evropské unie (Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Německo, Nizozemsko, Švédsko, Velká Británie), přičemž Nizozemsko, Německo a Švédsko v misi udržují největší vojenský příspěvek co do počtu osob i techniky. K lednu 2018 působilo v misi celkem 11 352 vojáků a 1 734 policistů.

Cílem mise je podílet se na bezpečnosti, stabilizaci a ochraně civilistů, podpoře národního dialogu, asistenci při znovuzavedení státní moci, transformaci bezpečnostního systému a podpoře lidských práv v zemi. Rezoluce RB OSN z 29. června 2015 č. 2227 mj. ukládá misi podporovat implementaci Dohody o míru a usmíření v Mali, chránit civilisty, jimž hrozí bezprostřední fyzické ohrožení, a napomáhat vládě při ochraně lidských práv.

I když je MINUSMA považována za jednu z nejlépe fungujících misí OSN na africkém kontinentu, i jí chybí řada schopností. Jedná se především o nedostatek vrtulníků a dopravních letounů, odborného personálu ve velitelské struktuře mise, spojovacích a ženijních jednotek a příslušníků vojenské policie.

3.2. Současné zapojení sil a prostředků rezortu MO v MINUSMA

Působení sil a prostředků rezortu MO ČR v misi MINUSMA v počtu do 10 osob je v souladu s usnesením Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR č. 1276 z 29. června 2016 a usnesením Senátu Parlamentu ČR č. 486 z 14. července 2016.

V současnosti působíme v MINUSMA 1 analytikem ve zpravodajské struktuře mise a 2 analyticky v rámci německého kontingentu.

3.3. Návrh dalšího působení sil a prostředků rezortu MO v MINUSMA

Navrhuje se působení sil a prostředků MO v operaci OSN MINUSMA v počtu **do 30 osob**, a to ode dne schválení Parlamentem ČR do 31. prosince 2020. Část vojáků bude působit ve velitelské a zpravodajské struktuře mise. Kromě toho průběžně jednáme o možnostech zapojení malé jednotky, která by odpovídala našim možnostem i požadavkům MINUSMA.

V následujících dvou letech předpokládáme vyslání ad hoc expertního týmu, a to ve spolupráci se silnou zemí v misi, kterou může být např. Německo. V případě pokračování mise MINUSMA i v roce 2021 se předpokládá zapojení organickou jednotkou na úrovni čtyř. Konkrétní odbornost takové jednotky je otázkou jednání s OSN a silnými spojenci v misi.

D. Sinajský poloostrov

1. Politicko-bezpečnostní situace

Sinajský poloostrov je jedinou součástí Egypta zasahující do Asie. Je přirozeným geografickým mostem spojujícím Egypt s regionem Blízkého východu. Toto území je strategicky významnou oblastí, a to primárně pro svoji polohu mezi Středozemním a Rudým mořem a v blízkosti Suezského průplavu.

Bezpečnostní situace na poloostrově se výrazně zhoršila po pádu režimu prezidenta Mubáraka. Nízká a nerovnoměrná hustota obyvatelstva a složitý terén omezují možnosti efektivní kontroly tohoto území. Nedostatek bezpečnostních kontrol na poloostrově je jedním z faktorů, který usnadňuje působení místních militantních skupin, stejně jako dlouhodobě špatná ekonomicko-sociální situace místních beduínských kmenů.

Působení teroristických skupin na Sinajském poloostrově vedlo k výraznému posílení přítomnosti egyptské armády. Ta však přes dílčí úspěchy není schopna operace teroristů zcela eliminovat. Egyptská armáda dosahuje v boji s teroristy limitů svých schopností, vybavení a výcviku. Nejhorší bezpečnostní situace panuje na severu, potažmo ve středu poloostrova, jižní část je povětšinou klidná.

2. Charakteristika MFO

MFO je mezinárodní organizace, která vznikla v dubnu 1982 na základě protokolu z roku 1981 navazujícího na mírovou smlouvu, kterou Stát Izrael vrátil území Sinaje Egyptu a RB OSN nebyla kvůli postoji SSSR schopna se dohodnout na vyslání mírové mise.

Mise MFO operuje na egyptském území Sinajského poloostrova a mezi její hlavní úkoly patří provoz kontrolních stanovišť, pozorovatelská činnost podél hranic a v příhraniční zóně a zajišťování volného průplavu v Tiranské úžině. MFO disponuje dvěma základnami –

severní základnou v El Gorah (20 km od břehů Středozemního moře), ze které byla v roce 2016 kvůli zhoršující se bezpečnostní situaci přesunuta většina personálu mise na jižní základnu poblíž Sharm El Sheikh. K únoru 2018 působilo v misi 1 321 osob.

Mise významně přispívá k současným poměrně dobrým vztahům mezi Izraelem a Egyptem. Žádný ze zakládajících států mise (USA, Izrael a Egypt) neuvažuje o jejím ukončení.

3. Současné zapojení sil a prostředků rezortu MO v misi MFO

Působení sil a prostředků rezortu MO ČR v misi MFO je v souladu s usnesením Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR č. 1276 z 29. června 2016 a usnesením Senátu Parlamentu ČR č. 486 z 14. července 2016.

Od listopadu 2009 je ČR v misi MFO zapojena 3 důstojníky ve velitelské struktuře mise. Od listopadu 2013 ČR přispívá navíc leteckou jednotkou s letounem CASA C-295M, který představuje pro MFO výraznou pomoc při zajištění přepravních potřeb, jako jsou rotace kontingentů, VIP přeprava a přesuny osob mezi severní a jižní základnou, především pak v souvislosti se zhoršenou bezpečnostní situací, kdy jsou pozemní transporty považovány za vysoce rizikové.

4. Návrh dalšího působení sil a prostředků rezortu MO v misi MFO

V letech 2019 a 2020 se navrhuje působení sil a prostředků rezortu MO v operaci MFO v počtu **do 25 osob**. Ve stejném rozsahu je předpokládá působení i v roce 2021.

E. Golanské výšiny

1. Politicko-bezpečnostní situace

Území Golanských výšin je jedním z mnoha neuralgických bodů v oblasti Blízkého východu. Díky své strategické poloze a bohatým zdrojům vody je dlouhodobě předmětem sporu. Pro Izrael je jeho kontrola klíčová, ale ze stejných důvodů je zpět pod svou kontrolu chtěla od 70. let 20. století získat Sýrie. Po skončení jomkippurské války v roce 1973 souhlasil Izrael s opuštěním části dobytého území, které se z rozhodnutí OSN stalo demilitarizovanou zónou, kde na dodržování příměří mezi oběma státy dohlíží mise UNDOF.

Mise UNDOF byla dlouho považována za jednu z nejklidnějších a naplňování mandátu pozorovatelů probíhalo dlouhodobě bez větších incidentů. Situace se však změnila po roce 2011 v souvislosti s válkou v Sýrii, kdy se v syrské části Golanských výšin začaly střetávat provládní síly s jednotkami syrské opozice a islamistickými teroristickými skupinami.

2. Charakteristika UNDOF

Mise UNDOF byla zřízena na základě rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 350 z roku 1974. Byla ustanovena na dobu 6 měsíců a od té doby je její mandát v půlročních cyklech pravidelně obnovován. Cílem je zajistit dodržování dohody o zastavení palby mezi Sýrií a Izraelem a dohlížet na dodržování smlouvy o stažení ozbrojených sil Izraele a Sýrie z dohodnutých prostorů separace.

S ohledem na vyhrocení bezpečnostní situace na Golanech v roce 2014 s přímým dopadem na fungování UNDOF došlo ke zmenšení zóny separace na přibližně jednu třetinu původní velikosti a ke stažení UNDOF na území Izraele.

V průběhu roku 2017 došlo k určitému uklidnění situace na Golanských výšinách i v souvislosti s vytvořením zóny příměří kolem jihosyrského města Dera'a. Za této situace bylo rozhodnuto o návratu vojáků UNDOF na syrskou stranu a k obnovení hlavní základny Camp Faouar. Přesun postupuje pomalu, ale postupně dochází k obnovení části kontrolních a pozorovatelských stanovišť. K lednu 2018 působilo v misi 936 osob.

3. Současné zapojení sil a prostředků rezortu MO v UNDOF.

Působení sil a prostředků rezortu MO ČR v misi OSN UNDOF je v souladu s usnesením Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR č. 1276 z 29. června 2016 a usnesením Senátu Parlamentu ČR č. 486 z 14. července 2016.

ČR se zapojila do mise UNDOF 5. července 2015 a v současnosti působí v misi 3 důstojníci ve velitelské struktuře mise na pozicích plánovače, analytika, experta informačních technologií. Na březen je připravováno vyslání styčného důstojníka. ČR usiluje o obsazení funkce zástupce velitele mise (brigádní generál), která bude rotována v květnu 2018.

4. Návrh dalšího působení sil a prostředků rezortu MO v UNDOF

V letech 2019 a 2020 se navrhuje působení sil a prostředků MO v operaci OSN UNDOF v počtu **do 10 osob**.

V případě trvání mise UNDOF i v roce 2021 se předpokládá pokračování naší přítomnosti taktéž v rozsahu do 10 osob.

F. Bosna a Hercegovina

1. Politicko-bezpečnostní situace

Bosenská politická scéna čelí dlouhodobému problému rozdělení země podle etnického klíče. Zástupci jednotlivých etnických skupin mají k BaH jako státu velmi diferencovaný přístup. Bosňáci v zásadě podporují jednotu státu se silnou rolí centrální vlády, zatímco bosenští Chorvaté a bosenští Srbové požadují větší míru autonomie v rámci svého území. Nejaktivnější separatistické snahy vykazuje bosensko-srbská entita Republika srbská (RS), jejíž představitelé operují s možností odtržení od BaH. Tento krok však nemá mezinárodní podporu a jednalo by se o porušení Daytonské dohody z roku 1995.

Bosna a Hercegovina aspiruje na členství v NATO a aktivně se zapojuje do mise Rolute Support v Afghánistánu. Spolupráce s Aliancí probíhá na základě Akčního plánu individuálního partnerství. V roce 2010 byl zemi udělen Akční plán členství, jeho aktivaci však brání od roku 2010 nedeřešená otázka registrace vojenského nemovitého majetku pod centrální vládu, resp. ministerstvo obrany. Samotné členství v NATO je pak vnitropoliticky velmi kontroverzní - RS v rozporu s pozicí centrální vlády a svými pravomocemi deklaruje pozici vojenské neutrality.

Bezpečnostní situace v zemi je celkově stabilní, občanské nepokoje z února 2014 však dokazují, že složitá politická a socio-ekonomická situace má potenciál kdykoliv zhoršit bezpečnost. Významný destabilizační potenciál obsahují spory ohledně novely volebního zákona, bez níž nebude možno implementovat výsledky všeobecných voleb, plánovaných na říjen 2018. Zemi tak koncem roku hrozí hluboká ústavní krize.

Jisté bezpečnostní riziko pro BaH představuje fenomén tzv. foreign fighters. V posledních letech sice na válčiště v Sýrii a Iráku podle úřadů BaH neodjel žádný občan a navrátilci se občané jsou trestně stíháni na základě platné legislativy, nelze však vyloučit možnost, že navrátilci zůstanou zradikalizovaní a stanou se bezpečnostní hrozbou ať již uvnitř země, nebo v EU.

2. Charakteristika operace ALTHEA

Operace Evropské unie ALTHEA v BaH byla zahájena 2. prosince 2004 na základě mechanismu Berlín plus mezi NATO a EU. Hlavním cílem operace ALTHEA je poskytovat pomoc Ozbrojeným silám BaH s budováním schopností a výcvikem jednotek a také podporovat udržování bezpečného a stabilního prostředí v zemi.

Operace i nadále disponuje exekutivním mandátem k zajištění bezpečného prostředí v zemi. Prakticky se operace soustřeďuje především na výcvikové aktivity, jejichž efektivitu však negativně ovlivňují zejména institucionální nestabilita v zemi, špatná materiální vybavenost ozbrojených sil a jejich vyčerpání při ostraze přebytků munice. Operace rovněž přispívá k likvidaci zmíněné nadbytečné munice.

V souvislosti se strategickou revizí operace se začíná rýsovat postupné ukončení výcvikových aktivit (možná již na přelomu let 2018/2019) a zachování pouze exekutivního mandátu. Exekutivní mandát je dán příslušnou rezolucí Rady bezpečnosti OSN, která o prodloužení jeho platnosti tradičně vždy o rok jedná každoročně na podzim. V současnosti působí v operaci 536 osob ze 14 členských a 5 nečlenských států EU.

3. Současné zapojení sil a prostředků rezortu MO v operaci ALTHEA

Působení sil a prostředků rezortu MO ČR v ALTHEA je v souladu s usnesením Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR č. 1276 z 29. června 2016 a usnesením Senátu Parlamentu ČR č. 486 z 14. července 2016.

ČR působila v operaci ALTHEA od jejího počátku v roce 2004 až do června 2008, kdy došlo k výrazné redukci početního limitu mise. Po takřka dvouleté přestávce se do mise vrátila v roce 2010 vysláním 2 důstojníků do velitelské struktury mise a v tomto formátu v ní působíme dodnes.

4. Návrh dalšího působení sil a prostředků rezortu MO v operaci ALTHEA

V Bosně a Hercegovině se v roce 2019 a 2020 navrhuje pokračovat v působení sil a prostředků rezortu MO v operaci ALTHEA v počtu do **2 osob**. V případě pokračování operace i v roce 2021 se předpokládá zapojení ČR ve stejném rozsahu.

G. Kosovo

1. Politicko-bezpečnostní situace

Kosovskou politickou scénu charakterizuje dlouhodobé napětí mezi politickou reprezentací většinových kosovských Albánců a srbskou menšinou. Bezpečnostní situaci lze hodnotit jako stabilní, ale s řadou přetrvávajících rizik. V tomto ohledu patří k nejvíce citlivým oblastem severu Kosova, a to nejen kvůli mezietnickým vztahům, ale také z důvodu ovládnutí veřejného života organizovaným zločinem. Jak ukázal průběh posledních parlamentních voleb v červnu 2017, právě na severu Kosova docházelo k rozsáhlému zastrašování kandidátů mimo dominantní politické uskupení „Srpska lista“ podporované Bělehradem.

Případné náhlé zhoršení vztahů mezi Bělehradem a Prištinou by obecně zvýšilo i bezpečnostní rizika. Hlavními problémy zůstává nedostatečná implementace klíčových politických rozhodnutí dosažených v rámci dialogu mezi Bělehradem a Prištinou pod patronací EU, a zejména pak realizace dohody o vzniku Asociace srbských obcí v Kosovu z roku 2015. Příčinou stagnace v této věci jsou diametrálně odlišné představy obou stran o statutu/mandátu budoucí Asociace. Zatímco srbská strana a kosovští Srbové usilují o to, aby se Asociace stala politickým tělesem s rozhodovacími pravomocemi v určitých oblastech, kosovští představitelé chtějí Asociaci s co nejslabším mandátem.

Politicky a společensky velmi citlivým tématem s možným přesahem do oblasti bezpečnosti jsou také očekávaná vydání prvních obžalob ze strany Specializovaných soudních komor Kosova se sídlem v Haagu (*Kosovo Specialist Chambers*). Ty budou soudit obviněné z válečných zločinů a dalších zločinů v období vyostřeného konfliktu mezi jugoslávskými bezpečnostními silami a jednotkami kosovských Albánců, jakož i v následném období po vyhlášení nezávislosti Kosova, kdy docházelo k represáliím vůči nealbánskému obyvatelstvu (1. 1. 1998 – 31. 12. 2000). Pokud by došlo k obvinění některých politických představitelů, kteří byli v době konfliktu příslušníky UÇK, nelze vyloučit, že by mohlo dojít k širší politické nestabilitě v Kosovu a přechodnému zhoršení bezpečnostní situace.

Členství v EU a v NATO považuje Kosovo za svůj strategický cíl, který se těší vysoké podpoře veřejnosti. Jednou z klíčových podmínek na cestě ke vstupu Kosova do EU je pokračování dialogu s Bělehradem, který by měl vyvrcholit uzavřením komplexní a právně závazné smlouvy o normalizaci vztahů.

Spolupráce s NATO probíhá především skrze Poradní a styčný tým NATO, který v zemi působí. Rozvoj spolupráce limituje skutečnost, že čtyři státy NATO nadále neuznávají nezávislost Kosova¹. Skutečnost, že Kosovo nedisponuje regulérní armádou, ale pouze bezpečnostními sbory, není pro vstup do NATO sama o sobě překážkou. Sporný záměr kosovské reprezentace transformovat Kosovské bezpečnostní síly na pravidelnou armádu, resp. na Kosovské ozbrojené síly je realizovatelný pouze cestou ústavního zákona. K tomu bude zapotřebí souhlasu zástupců srbské menšiny, který si lze za aktuální situace těžko představit. Záměr nemá podporu NATO/EU, které by v případě jeho naplnění mohly snížit dosavadní podporu kosovským obranným složkám.

¹ Španělsko, Slovensko, Rumunsko a Řecko.

Bezpečnostní složky Kosova se nadále intenzivně zabývají hrozbou, kterou představují domácí islamističtí radikálové a navrátilci ze Sýrie a Iráku, tzv. foreign fighters.

2. Charakteristika operace Joint Enterprise

Operace Joint Enterprise byla zahájena v roce 2005, kdy se stala nástupkyní původní mise Joint Guardian (zahájené 11. června 1999) a trvá do dnešních dnů. Spojenecké síly zabezpečující operaci jsou označovány jako KFOR (Kosovo Force).

Cílem je udržovat bezpečné prostředí v Kosovu, včetně veřejného pořádku, monitorovat, ověřovat a v případě potřeby vynucovat dodržování dohod, které vedly k ukončení konfliktu. Dalším úkolem operace je podpora misím OSN UNMIK a EU EULEX a pokračující spolupráce se srbskými ozbrojenými silami².

K únoru 2018 působilo v KFOR celkem 3 935 osob. Přejít KFOR do konečné, tzv. odstrašující přítomnosti (End State Deterrent Presence, ESDP) je stále v procesu přípravy. Přejít do ESDP by měl přinést snížení současné velikosti sil KFOR na 1 500 osob a zároveň umožnit vrchnímu veliteli spojeneckých sil určitou flexibilitu přizpůsobovat velikost KFOR v návaznosti na vývoj situace v zemi, a to nejen ve smyslu snižování, ale i případného navyšování.

3. Současné zapojení sil a prostředků rezortu MO v operaci Joint Enterprise

Působení sil a prostředků rezortu MO ČR v operaci Joint Enterprise v počtu do 10 osob je v souladu s usnesením Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR č. 1276 z 29. června 2016 a usnesením Senátu Parlamentu ČR č. 486 z 14. července 2016.

4. Návrh dalšího působení sil a prostředků rezortu MO v operaci Joint Enterprise

V letech 2019 a 2020 se navrhuje působení sil a prostředků rezortu MO v operaci Joint Enterprise v Kosovské republice v počtu **do 10 osob** začleněných do velitelské struktury KFOR.

Rozsah zapojení sil a prostředků rezortu MO v operaci Joint Enterprise v roce 2021 bude záviset na vývoji bezpečnostního prostředí v zemi a na konkrétních požadavcích velitelství operace.

H. Litva, Estonsko, Lotyšsko a Polsko

1. Politicko–bezpečnostní situace

Pilíři bezpečnostní politiky Litvy, Estonska a Lotyšska je zejména členství v NATO, EU, rozvoj vzájemné spolupráce, spolupráce se severskými zeměmi a dalšími regionálními uskupeními.

V rámci NATO tyto tři země zdůrazňují význam posílení obrany vůči výzvám, které přináší Rusko. Kladou značný důraz na kybernetickou bezpečnost, boj s hybridními hrozbami a dezinformačními kampaněmi. Severoatlantická aliance na situaci ve svém východním

² Spolupráce se srbskou armádou je přínosná oběma stranám a trvá od začátku mise s výjimkou přerušení v letech 2008 a 2009 v souvislosti s vyhlášením samostatnosti Kosova podpořeného většinou členských států NATO.

teritoriu reagovala schválením konceptu tzv. posílené předsunuté přítomnosti (enhanced Forward Presence/eFP), která tvoří důležitý prvek odstrašení případného útoku.

Pobaltské státy dlouhodobě upozorňují na nebezpečí plynoucí z agresivní politiky Ruska, posilování jeho vojenských schopností a jeho rostoucí mezinárodně-politické asertivity.

2. Charakteristika konceptu posílené předsunuté přítomnosti NATO

Koncept eFP byl schválen hlavami států a vlád členských států NATO na summitu ve Varšavě v červenci 2016 jako odpověď na ruskou anexi Krymu a destabilizaci Donbasu i celkově agresivní politiku vůči sousedům, výraz alianční solidarity s třemi pobaltskými státy a Polskem a způsob jak posílit kolektivní obranu smluvního území a odrazení Ruska od možného útoku. EFP spočívá ve stálém rozmístění mnohonárodních bojových uskupení členských států NATO na bázi posílených mechanizovaných praporů (cca 1000+ osob) v Litvě, Estonsku, Lotyšsku a Polsku (v každém státě 1 prapor, tedy celkem 4). Činnost jednotlivých bojových uskupení řídí a odpovědnost za jejich výstavbu a trvalé naplnění nesou vedoucí země, které jsou zároveň největšími poskytovateli sil a prostředků. Vedoucí země v bojových uskupeních budou působit dlouhodobě, další spojenci pak budou vojensky přispívat na principu dobrovolnosti a rotačním způsobem. Vedoucí zemí pro Estonsko je Velká Británie, pro Litvu Německo, Kanada pro Lotyšsko a USA pro Polsko. Vedoucí země vyzvaly spojence k poskytnutí národních vojenských příspěvků do zmíněných uskupení. První jednotky eFP byly rozmístěny v pobaltských státech začátkem roku 2017 a operační schopnosti bylo dosaženo v červnu 2017. V únoru 2018 působilo v eFP 4 692 osob.

Účelem eFP je posílení obranyschopnosti nejexponovanější části východního křídla NATO. Jedná se z vojenského pohledu o početně malou přítomnost, jejímž hlavním cílem je posílit schopnost odstrašení prostřednictvím viditelného projevu alianční solidarity, zahrnující odhodlání bránit ostatní členy Aliance. Napadení hostitelské země by tak díky přítomnosti sil eFP pro agresora podstatně zvýšilo riziko vyvolání válečného konfliktu se všemi politickými, vojenskými a hospodářskými dopady. Tímto způsobem je viditelně uplatňován závazek kolektivní obrany členských států NATO zakotvený v článku 5 Severoatlantické smlouvy. Uvedený koncept eFP by tak měl zaručit dostatečnou úroveň odstrašení před agresí proti spojencům na východním křídle Aliance.

3. Současné zapojení sil a prostředků rezortu Ministerstva obrany v eFP

Působení sil a prostředků rezortu MO ČR v rámci eFP je v souladu s usnesením Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR č. 1751 z 12. července 2017 a usnesením Senátu Parlamentu ČR č. 239 z 20. července 2017. V polovině roku 2018 zahájí činnost mechanizovaná rota v Litvě a minometná četa v Lotyšsku v celkovém počtu do 290 osob.

4. Návrh na působení sil a prostředků rezortu Ministerstva obrany v eFP

V souladu s konceptem eFP a záměrem ČR dlouhodoběji vojensky přispívat k této formě alianční kolektivní obrany se navrhuje pokračovat ve vyslání sil a prostředků rezortu MO do Litvy, Estonska, Lotyšska a Polska v letech 2019 a 2020, a to v počtu **do 290 osob**.

Zapojení sil a prostředků rezortu MO do eFP v roce 2021 se předpokládá v podobném rozsahu.

I. Ochrana vzdušného prostoru pobaltských zemí v rámci operace NATO

1. Charakteristika Air Policingu

Ozbrojené síly Litvy, Lotyšska a Estonska mají v současné době jen omezené možnosti zabezpečit vlastními prostředky ochranu svého vzdušného prostoru, tzv. Air Policingu (AP).

Ochrana vzdušného prostoru členských států je jednou z elementárních součástí činnosti Severoatlantické aliance. Úkol je plněn v rámci Integrovaného systému protivzdušné obrany NATO (NATO Integrated Air Defence System, NATINADS). Se vstupem pobaltských států do NATO v roce 2004 bylo proto třeba vzhledem k chybějícím kapacitám těchto zemí úkoly zabezpečení ochrany jejich vzdušného prostoru vyřešit³.

V této souvislosti schválila Severoatlantická rada tzv. „dočasné řešení“ k zabezpečení AP, na jehož základě je realizována ochrana vzdušného prostoru pobaltských zemí prostřednictvím rotačního působení sil ostatních zemí NATO. Letouny spojeneckých zemí, které se v rámci operace střídají v pravidelných cyklech, působí z letecké základny Šiauliai v Litevské republice a Ämari v Estonské republice.

2. Návrh na působení sil a prostředků rezortu MO v rámci Air Policingu

ČR působila naposledy v AP Litvy, Estonska a Lotyšska v roce 2012, poté v letech 2014, 2015 a 2016 plnila obdobné úkoly na Islandu.

Navrhuje se působení sil a prostředků rezortu MO ČR v rámci AP pobaltských zemí v rámci operace NATO v období od 1. července 2019 do 31. prosince 2019 v počtu **do 95 osob**, po dobu čtyř měsíců (s nezbytným obdobím pro zahájení a ukončení operačního úkolu, tj. nejvýše po dobu šesti měsíců). Létající a pozemní personál, včetně 5 letounů JAS 39 Gripen budou dislokovány na letecké základně Ämari v Estonsku k plnění operačních úkolů na území všech tří uvedených členských zemí NATO.

J. Středomoří

1. Politicko-bezpečnostní situace

Největším současným problémem v oblasti centrálního Středomoří je dlouhodobě kritická bezpečnostní situace v Libyi, kde působí tři konkurenční vlády, části země jsou kontrolovány milicemi nespádající pod žádné autority, nárůst radikálního islamismu a skutečnost, že se do země v poslední době postupně stahují velitelské špičky Da'esh ze Sýrie a Iráku. Proto je funkční vláda národní shody i sdíleným zájmem EU, která potřebuje partnera k řešení migračních a teroristických hrozeb, jež v Libyi dále sílí. Bez explicitního souhlasu libyjské vlády následného souhlasu RB OSN nemohou kromě jiného být plněny všechny úkoly vojenské operace EUNAVFOR MED SOPHIA zahrnující i protipašerácké operace v libyjských vodách a na svrchovaných libyjských územích.

2. Charakteristika operace EU NAVFOR MED SOPHIA

Operace byla spuštěna 22. června 2015 jako reakce na globální migrační a uprchlickou krizi a již 28. července 2015 vyhlásil její velitel plné operační schopnosti. Velitelství operace

³ Kromě Pobaltí NATO zabezpečuje AP též nad Islandem, Slovinskem a Albánií.

sídlí v Římě. Cílem operace je rozvracení pašeráckých sítí za účelem zabránění obchodování s lidmi, dále shromažďování a sdílení zpravodajských informací.

V červnu 2016 byl mandát operace Sophia rozšířen o dva podpůrné úkoly, jmenovitě budování kapacit a výcvik libyjského námořnictva a pobřežní stráže a provádění zbrojního embarga OSN v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN 2292. K únoru 2018 v operaci působilo 1 107 osob z 27 členských států EU.

ČR dosud poskytla dva finanční příspěvky na výcvik libyjské pobřežní stráže cestou svěřeneckého fondu EU (EUTF). V r. 2016 přispělo MV cestou MZV částkou ve výši 40 000 EUR, v r. 2017 pak MO, a to částkou 50 000 EUR. V roce 2015 poskytlo MV dále 10 mil. Kč (360 mil. EUR) na Regionální program rozvoje a ochrany (RDPP) pro severní Afriku (podpora vnitřně vysídlených osob a uprchlíků, budování kapacit místních úřadů v oblasti azylu a migrace). V rámci programu MV na asistenci uprchlíkům byl vyčleněn dobrovolný příspěvek do Nouzového svěřeneckého fondu (severoafričké okno) ve výši 921 000 EUR (24 mil. Kč) na podporu programu realizovaného italským ministerstvem vnitra zaměřujícím se na posílení funkčnosti libyjské pobřežní stráže. V lednu 2018 schválila vláda ČR příspěvek ve výši 8,75 mil. EUR na společný projekt V4 a Itálie zaměřený na integrovanou ochranu hranic a zvládání migračních proudů v Libyi (budování kapacit libyjské pobřežní a pohraniční stráže a spolupráce s úřady v sousedním Nigeru a Čadu). Celková výše V4 příspěvku činí 35 mil. EUR.

3. Současné zapojení sil a prostředků rezortu MO v operaci EU NAVFOR MED SOPHIA

Působení sil a prostředků rezortu MO ČR v operaci SOPHIA v počtu do 5 osob je v souladu s usnesením Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR č. 1276 z 29. června 2016 a usnesením Senátu Parlamentu ČR č. 486 z 14. července 2016. Vyčleněné osoby plní úkoly vyplývající z jejich zařazení na velitelství v Římě a v současnosti na italské lodi SAN GIUSTO⁴.

4. Návrh dalšího působení sil a prostředků rezortu MO v operaci EU NAVFOR MED SOPHIA

Navrhuje se pokračovat v působení sil a prostředků rezortu MO v rámci operace EU NAVFOR MED SOPHIA v letech 2019 a 2020, a to v počtu **do 5 osob**. V roce 2021 se v případě pokračování mise předpokládá zapojení ve stejném rozsahu.

K. Somálsko / Oblast Afrického rohu

1. Politicko-bezpečnostní situace

Vnitropolitický vývoj v Somálsku byl v roce 2017 charakterizován zejména povolebním děním. V závěru roku 2016 se konaly volby do zákonodárného sboru, 8. února 2017 byl zvolen prezidentem Abdullahi Mohamed „Farmaajo“ a vytvořen nový vládní kabinet. Přes určitá budoucí pozitiva země nadále čelí zásadnímu problému, kterým je nutnost zefektivnění činnosti národní armády. Ta by měla od října 2018 začít přebírat kontrolu nad bezpečností země od mise Africké unie AMISOM (African Union Mission in Somalia).

⁴ Údaj platný k lednu 2018. Vlajkové lodě se mění v závislosti na národnosti aktuálního velitele mise.

Značnou výzvou pro Somálsko v r. 2017 byla harmonizace pozice mezi centrální vládou a vládami jednotlivých regionů. Pozitivem je posílení spolupráce mezi jednotlivými somálskými regiony, což by mohlo vést k zefektivnění boje s teroristickou skupinou al-Šabáb, která nadále představuje značnou bezpečnostní hrozbu.

V roce 2017 došlo k určitému nárůstu počtu pirátských útoků na plavidla plující u somálských břehů. Důvodem tohoto mírného nárůstu může být nedostatečné dodržování bezpečnostních opatření ze strany plavidel proplouvajících oblastí⁵.

2. Charakteristika operace EU NAVFOR ATALANTA

Námořní operace EU NAVFOR ATALANTA je součástí komplexního přístupu EU k řešení bezpečnostních problémů regionu Afrického rohu. Byla zahájena v listopadu 2008 jako odpověď na narůstající úroveň pirátství v Adenském zálivu, Arabském moři a západní části Indického oceánu. Operace je vedena v rámci Společné evropské bezpečnostní a obranné politiky (CSDP) v souladu s vydanými rezolucemi Rady bezpečnosti OSN a s respektováním mezinárodního práva. Velitelství mise je umístěno ve Velké Británii (Northwood).

Hlavním cílem mise je vymýtit pirátství z oblasti Afrického rohu, obnovit námořní bezpečnost v západní oblasti Indického oceánu a ochraňovat lodní přepravu v rámci programu Světové potravinové pomoci určené pro Somálsko. Důležitým úkolem je i komunikace s námořními přepravními společnostmi. Implementace bezpečnostních opatření z jejich strany je důležitou součástí boje proti pirátství. K únoru 2018 působilo v operaci 375 osob z 18 členských a dvou nečlenských států EU.

3. Současné zapojení sil a prostředků rezortu MO v operaci EU NAVFOR ATALANTA

Působení sil a prostředků rezortu MO ČR v operaci ATALANTA v počtu do 3 osob je v souladu s usnesením Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR č. 1276 z 29. června 2016 a usnesením Senátu Parlamentu ČR č. 486 z 14. července 2016.

4. Návrh působení sil a prostředků rezortu MO v operaci EU NAVFOR ATALANTA

V rámci podpory úsilí mezinárodního společenství v boji proti pirátství prostřednictvím operace EU NAVFOR ATALANTA se navrhuje v letech 2019 a 2020 prodloužení působení ČR ve stávajícím rozsahu **do 3 osob**, které budou plnit úkoly v souladu s funkčním zařazením na velitelství operace. Vzhledem k probíhajícímu jednání o odchodu Velké Británie z Evropské unie může dojít již v průběhu roku 2019 k přemístění operačního velitelství operace, a to z Velké Británie pravděpodobně do Španělska.

V případě pokračování operace EU NAVFOR ATALANTA v roce 2021 bude ČR počítat se zapojením na stejné úrovni jako v letech 2019 a 2020.

⁵ V roce 2017 jich bylo sedm, v 2016 jeden, 2015 žádný, 2014 dva útoky. V letech 2009 - 2011 docházelo k zhruba 160 - 180 útokům ročně.

L. Vyslání příslušníků rezortu MO do velitelských struktur NATO, EU a OSN působících v zahraničních operacích těchto organizací a vyslání příslušníků rezortu Ministerstva obrany působících ve strukturách NATO, EU a OSN do operací těchto organizací mimo území České republiky

1. Charakteristika

Mezinárodní prostředí, které ovlivňuje bezpečnost ČR, prochází dynamickými změnami. Jeho předvídatelnost se vzhledem k rostoucí provázanosti bezpečnostních trendů a faktorů snižuje. Současně se však zvyšují nároky na připravenost včas a efektivně reagovat na nenadálé hrozby. Jedním ze způsobů, jak může ČR přispět k řešení vyvstálé krizové situace a současně dostát svým závazkům v NATO, EU a OSN, je posílení velitelských struktur v operacích vedených výše uvedenými organizacemi.

Obdobně mohou být příslušníci rezortu MO působící ve strukturách NATO, EU a OSN vysláni v rámci výkonu svých funkcí či z důvodu náhlé potřeby do zahraničních operací pod vedením těchto organizací, přičemž je zohledněna jejich zastávaná funkce na mírovém zahraničním pracovišti. Takovéto vyslání příslušníka rezortu MO je vždy realizováno na základě žádosti vojenských orgánů NATO, EU či OSN, tedy se souhlasem ČR, která má v těchto orgánech zastoupení. Informace o případném vyslání příslušníků rezortu MO bude součástí pravidelného materiálu informujícího o nasazení sil a prostředků rezortu MO v zahraničních operacích v příslušném roce.

2. Současné zapojení příslušníků rezortu MO do velitelských struktur NATO, EU a OSN působících v zahraničních operacích těchto organizací

Vyslání příslušníků rezortu MO k posílení velitelských struktur NATO, EU a OSN nasazených v operacích těchto organizací a příslušníků rezortu MO působících ve strukturách NATO, EU a OSN do operací mimo území ČR v rozsahu do 15 osob je v souladu s usnesením Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR č. 1276 z 29. června 2016 a usnesením Senátu Parlamentu ČR č. 486 z 14. července 2016.

3. Návrh na vyslání příslušníků rezortu MO do velitelských struktur NATO, EU a OSN působících v zahraničních operacích těchto organizací

Pro rok 2019 a 2020 se navrhuje vyslání příslušníků rezortu MO v počtu **do 25 osob** k posílení velitelských struktur NATO, EU a OSN nasazených v operacích těchto organizací a příslušníků rezortu Ministerstva obrany působících ve strukturách NATO, EU a OSN do operací mimo území ČR. Případné vyslání do operace bude realizováno na základě požadavku ze strany NATO, EU či OSN.

Obdobné zapojení se předpokládá i v roce 2021.

M. Nasaditelný spojovací modul

Nasaditelný spojovací modul (Deployable Communication Module, DCM) je schopnost, kterou ČR trvale vyčleňuje ve prospěch spojeneckého systému velení, mimo jiné pro zahraniční operace.

Na vybudování českého DCM vyčlenila Aliance ze svých fondů 70,7 milionů Kč a ročně vynakládá další zhruba 2 miliony Kč na výcvik našich vojáků a provozní náklady DCM. V případě nasazení dále Aliance financuje přepravu techniky a provozní náklady související s působením českého DCM v zahraniční operaci.

Aliance disponuje celkem 3 prapory takových modulů a jejich nasazení do operací je realizováno v závislosti na konkrétní misi, operačním prostoru a okamžitých aliančních schopnostech v prostoru operace. To v praxi znamená, že nasazení DCM není možno plánovat s časovým předstihem a každý z modulů je udržován v určitém stupni připravenosti k nasazení. O nasazení DCM žádají vojenské orgány Aliance zpravidla s předstihem tří až čtyř měsíců.

V případě potřeby bude DCM nasazen do některé alianční operace v letech 2019 a 2020 v počtu **do 56 osob** na dobu nejvýše 6 měsíců ročně. Zpráva o případném působení DCM v zahraničí bude obsahem pravidelné informace o působení sil a prostředků rezortu MO v zahraničních operacích v příslušném kalendářním roce.

Obdobným způsobem bude deklarována naše připravenost nasadit DCM i v roce 2021.

N. Síly rychlé reakce NATO (NATO Response Force, NRF)

1. Charakteristika NRF

Síly rychlé reakce NATO (NATO Response Force, NRF) jsou jednou z nejvýznamnějších odpovědí NATO na výzvy vyplývající ze zhoršeného bezpečnostního prostředí. Účelem NRF je poskytnout integrované a plně interoperabilní pozemní, námořní a vzdušné jednotky pod společným velením kdykoli o to Severoatlantická rada požádá. NRF jsou schopny okamžitě zasáhnout kdekoli na světě a po omezenou dobu zde působit bez potřeby další podpory, a to v celém spektru aliančních misí od humanitárních a záchranných přes krizový management až po bojové operace vysoké intenzity. Díky této schopnosti představují pro každého potenciálního agresora hrozbu téměř okamžité vojenské reakce ze strany NATO jako celku a jsou tedy významnou součástí aliančního konvenčního odstrašení.

V rámci nového konceptu sil rychlé reakce NATO jsou od 1. ledna 2016 NRF tvořeny Silami velmi vysoké pohotovosti (Very High Readiness Joint Task Force, VJTF) a Silami druhého sledu (Immediate Follow-on Force Group, IFFG), přičemž tyto součásti budou působit na ročním rotačním principu. Klíčovým prvkem z hlediska alianční schopnosti rychle reagovat na krizové situace jsou VJTF. Jejich výstavbu zajišťují na základě dobrovolnosti tzv. rámcové státy. Kromě VJTF a IFFG jsou součástí NRF také Záložní síly (Follow-on Force Group, FFG). Implementací nového konceptu NRF dochází k nárůstu schopností nejen v komponentu pozemních sil, ale i vzdušných, námořních a speciálních sil. Zapojení do nové podoby NRF vyžaduje vyčleňování národních příspěvků pozemních sil zpravidla na tříleté období.

2. Současné vyčlenění sil a prostředků rezortu MO do NRF

V roce 2018 ČR vyčleňuje do NRF celkem 380 osob v rámci uskupení vedeného Velkou Británií (schopnosti CBRN) a Německem (modul protivzdušné obrany).

3. Návrh dalšího vyčlenění sil a prostředků rezortu MO do NRF

Pro rotaci NRF v letech 2019 a 2020 se navrhuje vyčlenit modul protivzdušné obrany v rámci německého uskupení a v rámci polského uskupení mechanizovaný prapor. Celkově na léta 2019 a 2020 se navrhuje vyčlenit pro NRF do 1 200 osob ročně.

Pro rotaci NRF v roce 2021 se předběžně navrhuje vyčlenit do polského uskupení mechanizovaný prapor v počtu do 1000 osob. Navíc, Česká republika bude jako vedoucí země zodpovídat za prapor CBRN, do kterého zároveň vyčlení do 400 osob.

O. Bojová uskupení EU

1. Charakteristika bojových uskupení EU

Jedním z důležitých záměrů Evropské bezpečnostní a obranné politiky je rozvoj takových vojenských schopností, které by EU umožnily velmi rychle reagovat na vzniklé krizové situace a válečné konflikty. Tento rozvoj se uskutečňuje v souladu s Konceptem bojových uskupení EU (European Union Battlegroup, EU BG), který Evropská rada schválila v červnu 2004.

EU BG je mnohonárodní bojové uskupení na úrovni praporu, včetně bojové podpory (například ženisté, protivzdušná obrana, OPZHN) a bojového zabezpečení (zdravotnická služba, jednotky civilně-vojenské spolupráce, vojenská policie apod.). Vyznačuje se schopností vést jak samostatné operace, tak i plnit úkoly vstupních sil v počáteční fázi větší operace. EU BG musí být schopno zahájit plnění úkolů v prostoru působení do 10 dnů od rozhodnutí Rady EU. V prostoru působení pak musí setrvat krátkodobě po dobu 30 dnů s možností prodloužení až na 120 dnů, případně do příchodu stabilizačních jednotek.

Úkolem EU BG je plnit celé spektrum misí, jako například humanitární a záchranné mise, mise k řešení krizí včetně prosazování míru a stabilizační operace po ukončení konfliktu.

Dnem 1. ledna 2007 dosáhl projekt EU BG plných operačních schopností. Od tohoto data jsou v systému pohotovosti zařazena na dobu šesti měsíců vždy dvě EU BG, čímž je naplněna ambice EU vést dvě nezávislé operace charakteru rychlé reakce.

Historicky prvním příspěvkem ČR do EU BG byla účast ve společném česko-slovenském bojovém uskupení vyčleněném do pohotovosti ve druhé polovině 2009. Za významnou lze považovat společnou EU BG složenou ze států V4 (Polsko, ČR, SR a Maďarsko), která byla v pohotovosti k nasazení v 1. polovině 2016. V letech 2017 a 2018 ČR do EU BG nepřispívala.

2. Návrh na zapojení sil a prostředků rezortu MO do EU BG

Zapojení ČR do EU BG vychází z usnesení vlády ze dne 27. října 2004 č. 1038, kterým vláda schválila obecný přístup České republiky k Evropské bezpečnostní a obranné politice.

ČR se zapojí do EU BG ve 2. polovině roku 2019 a bude součástí společného bojového uskupení v rámci V4 (V4 EU BG) pod vedením Polska, které zastává pozici rámcové země (Framework Nation). Výstavba V4 EU BG je hmatatelným příkladem obranné

spolupráce v rámci V4 a představuje vlajkovou loď vojenské spolupráce v rámci regionu střední Evropy. Ve druhé polovině roku 2020 se pak ČR společně s Rakouskem, Chorvatskem, Irskem a Nizozemskem zapojí do bojového uskupení EU pod vedením Německa.

Jelikož v současné době není znám prostor působení ani konkrétní úkol nasazení EU BG, je zvažovaný příspěvek ČR připravován jako soubor sil, z něhož budou alternativně/modulárně použity jednotlivé schopnosti v závislosti na konkrétní operaci bojového uskupení EU. Od 1. července do 31. prosince 2019 se navrhuje vyčlenění sil a prostředků rezortu MO do V4 EU BG tak, aby výsledné úkolové uskupení bylo funkčně sestaveno k plnění operačních úkolů s tím, že nepřesáhne 600 osob. Pro období od 1. července do 31. prosince 2020 se navrhuje vyčlenění EU BG tak, aby výsledné úkolové uskupení bylo funkčně sestaveno k plnění operačních úkolů s tím, že nepřesáhne 300 osob.

Pro rok 2021 se zapojení ČR do EU BGs neplánuje.

P. Projekty okamžitého dopadu

1. Charakteristika projektů

Se vznikem nového bezpečnostního prostředí po konci studené války vzrostl počet vojenských operací k udržení nebo prosazení míru, které zajišťují četné organizace mezinárodního společenství a jichž se účastní stále vyšší počet států. Jedním z předpokladů úspěšného plnění úkolů v takových operacích je podpora civilního sektoru, legitimních místních vojenských jednotek a získání podpory místního obyvatelstva.

Důležitým nástrojem pro zajištění podpory ze strany místního obyvatelstva je realizace „projektů rychlého dopadu“ (Quick Impact Projects, QIP). Z názvu vyplývá hlavní cíl projektu, kterým je vytvoření okamžitého a pozitivního efektu směrem k místní populaci postižené konfliktem. V praxi se může jednat například o realizaci malých infrastrukturních projektů formou budování veřejně prospěšných staveb, nákup školních a zdravotnických potřeb, budování studní, mostů či logistickou podporu místních ozbrojených sil. Projekty realizují vojenské jednotky buď samostatně, nebo s pomocí civilních subjektů (národní nebo místní představitelé, místní populace, nevládní organizace, mezinárodní organizace), které zajišťují zachování civilního charakteru humanitárních aktivit pro místní obyvatelstvo.

Ve většině případů jsou QIP uskutečňovány prostřednictvím skupin civilně-vojenské spolupráce (CIMIC) v rámci vojenských kontingentů, ale mohou být realizovány i dalšími vojenskými složkami v prostoru operačního nasazení. QIP mají reagovat na aktuální potřeby a požadavky přímo v místě nasazení. Vedle zcela adresné pomoci místnímu obyvatelstvu přispívají tyto projekty také k bezpečnosti vlastních jednotek, bojové techniky a materiálu, tedy majetku státu a vytváření kladného obrazu vlastních sil u veřejnosti. Je zřejmé, že tyto projekty nelze plánovat, protože jejich identifikace probíhá až na místě samém.

Realizace QIP je v souladu s ustanoveními zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, který mimo jiné v ustanovení § 10 odst. 2 stanoví, že ozbrojené síly se podílejí na činnostech ve prospěch míru a bezpečnosti, a to zejména účastí na operacích na podporu a udržení míru, záchranných a humanitárních akcích.

Jediným způsobem, jak pro daný účel využívat prostředky Ministerstva obrany v souladu se stávající legislativou České republiky i s vnitřními předpisy Ministerstva obrany, je uskutečňovat QIP formou peněžního daru do zahraničí. V souladu s ustanovením § 7 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, je možné realizovat peněžní dary do zahraničí pouze po předchozím souhlasu vlády.

2. Využitelnost projektů

Vláda svým usnesením ze dne 18. dubna 2016 č. 339 schválila poskytnutí peněžního daru do zahraničí ve výši 4 milionů Kč ročně na financování projektů rychlého dopadu v rámci působení sil a prostředků rezortu Ministerstva obrany v zahraničních operacích v letech 2017 a 2018. V roce 2017 byl koncept QIP uplatňován pouze v Afghánistánu a jednalo se celkem o 17 projektů v hodnotě téměř 3 milionů Kč (částečné vybavení školy, nákup školních pomůcek, vybudování studní, vybudování septiku pro sirotčinec, doplnění drobné výstroje a vybavení pro příslušníky Afghánské národní armády apod.).

Realizace QIP v rámci dalších zahraničních operací s českou účastí se v průběhu roku 2017 nejevila jako efektivní, a to jak vzhledem k charakteru operací, tak i počtu vojáků v nich působících.

Implementace QIP v Afghánistánu potvrdila užitečnost a význam tohoto mechanismu pro úspěšné plnění operačních úkolů vojenských jednotek v zahraničních operacích. Z hlediska svého budoucího operačního působení předpokládá ČR v letech 2019 a 2020 pokračovat ve vojenském zapojení v Afghánistánu a významněji se zapojit do misí EU a OSN, zejména na africkém kontinentu. Je proto žádoucí, aby tento nástroj byl českými vojenskými jednotkami využíván i v dalších relevantních operacích mimo Afghánistán.

3. Vyčlenění finančních prostředků pro QIP v letech 2019 a 2020

Navrhuje se poskytnutí peněžních darů do zahraničí v celkové výši do 4 milionů Kč ročně na financování projektů rychlého dopadu v rámci působení sil a prostředků rezortu Ministerstva obrany v zahraničních operacích v letech 2019 a 2020.

Navrhovaná částka bude hrazena z rozpočtu rezortu MO bez dopadů na státní rozpočet. Konečná výše čerpání finančních prostředků bude odvozena od reálných operačních požadavků.

Q. Právní aspekty vyslání sil a prostředků rezortu MO do zahraničních operací

Právní stránka vyslání sil a prostředků rezortu MO do zahraničních operací, respektive pokračování účasti v nich, má dvě roviny – mezinárodní a vnitrostátní.

Z mezinárodního hlediska je nutné, aby vyslání sil a prostředků rezortu MO do zahraniční operace bylo v souladu s mezinárodním právem, tato podmínka je ve všech případech vyslání sil a prostředků rezortu MO do zahraničních operací splněna.

Působení v operaci Resolute Support v Afghánistánu je právně podloženo souhlasem Afghánistánu a Dohodou mezi NATO a Afghánistánem o právním postavení sil NATO (Status of Forces Agreement, SOFA) v Afghánistánu ze dne 30. září 2014. Působení sil

a prostředků v Iráku, Kuvajtu a Kataru bude realizováno na základě oficiálního souhlasu vlád uvedených zemí, což opravňuje ČR k nasazení vojenských sil v souladu s mezinárodním právem.

Mise EUTM Mali vychází z rezoluce RB OSN č. 2071 (2012) a č. 2085 (2012) a žádosti malijské vlády o rozmístění EUTM Mali. Zároveň se jedná o misi Společné bezpečnostní a obranné politiky EU zakotvené ve Smlouvě o Evropské unii. Mise OSN MINUSMA je zakotvena v rezoluci RB OSN č. 2100 (2013).

Co se týče mise MFO, ta působí na Sinajském poloostrově na základě Protokolu k Mírové smlouvě mezi Egyptem a Izraelem ze dne 3. srpna 1981. Mise OSN UNDOF byla založena rezolucí RB OSN č. 350 (1974). O zahájení operace ALTHEA rozhodla Rada EU Společnou akcí 2004/570/CFSP z 12. července 2004 v souladu s mandátem obsaženým v rezoluci RB OSN č. 1575 (2004). V případě Kosova je operace Joint Enterprise naplněna rezolucí RB OSN č. 1244 (1999).

Právní postavení sil a prostředků rezortu Ministerstva obrany na území pobaltských států a Polska se řídí Dohodou mezi smluvními stranami Severoatlantické smlouvy o statutu jejich ozbrojených sil (SOFA). Vyslání sil a prostředků rezortu MO k zajištění ochrany vzdušného prostoru pobaltských států je v souladu s článkem 3 Severoatlantické smlouvy. Operace EU NAVFOR MED SOPHIA vychází z rezoluce RB OSN č. 2240 (2015) a operace EU NAVFOR ATALANTA je zakotvena v rezoluci RB OSN č. 1897 (2009).

Z vnitrostátního hlediska podléhá vyslání sil a prostředků rezortu MO do zahraničních operací souhlasu obou komor Parlamentu ČR podle článku 43 odst. 3 písm. a) Ústavy ČR. Z tohoto důvodu je po souhlasu vlády mandát předkládán oběma komorám Parlamentu ČR ke schválení.

R. Finanční aspekty

Financování plánovaného působení sil a prostředků rezortu MO ve všech zahraničních operacích v letech 2018 - 2020, s výjimkou případného nasazení v operacích NRF a EUBG, bude zabezpečeno z rozpočtové kapitoly MO.

Náklady na působení sil a prostředků rezortu MO v Iráku, Kuvajtu a Kataru v roce 2018 se odhadují na **239 mil. Kč** oproti původním 173 mil. Kč. Navýšení sil a prostředků rezortu MO v Afghánistánu v roce 2018 si vyžádá navýšení finančních nákladů v misi Rolute Support z původních 733 mil. Kč na **1,02 mld. Kč** a ve Výcvikové misi EU v Mali z původních 127 mil. Kč na **203 mil. Kč**. Náklady na působení sil a prostředků rezortu MO v misi OSN MINUSMA v roce 2018 se odhadují na **74 mil. Kč** oproti původním 55 mil. Kč. Celkově dojde v roce 2018 k plánovanému navýšení finančních prostředků v zahraničních operacích z původních 1,3 mld. Kč na **2,11 mld. Kč**. Finanční náklady budou hrazeny z rozpočtové kapitoly MO.

Náklady související s účastí sil a prostředků rezortu MO v zahraničních operacích se v roce 2019 předpokládají ve výši **2,4 mld. Kč** a v roce 2020 se peněžní výdaje odhadují na

2,34 mld. Kč. Jedná se o náklady nad rámec běžné činnosti výhradně související se zabezpečením jednotlivých operací.

Pro případné nasazení sil a prostředků rezortu MO v Silách rychlé reakce NATO v letech 2019 a 2020 je kalkulována částka **1,53 mld. Kč** ročně. V případě aktivování příspěvku v EU BG je kalkulována částka **862 mil. Kč** na rok 2019 a částka **455 mil. Kč** na rok 2020. Vzhledem ke skutečnosti, že výsledná úkolová uskupení budou vytvořena až v reakci na požadavky plnění konkrétního úkolu, nelze v současnosti jednoznačně specifikovat výši konečné částky. V případě rozhodnutí o nasazení jednotek předurčených pro NRF a EU BG budou potřebné finanční prostředky zajištěny mimo rozpočet rezortu MO.

Závěr

Předložený návrh pojednává o zapojení sil a prostředků rezortu MO do operací v zahraničí v letech 2018 až 2020 a je v souladu se závazky vyplývajícími z členství ČR v mezinárodních organizacích, s Bezpečnostní strategií ČR, Obrannou strategií ČR a zahraničně-politickými prioritami ČR.

Udržování stability a bezpečnosti prostřednictvím zahraničních operací představuje optimální a mnohdy vůbec jediný způsob, jak minimalizovat dopady hrozeb na bezpečnostní zájmy ČR a jejích spojenců.

Aktivními příspěvky v zahraničních operacích ČR potvrzuje pozici plnohodnotného a respektovaného partnera ochotného sdílet část bezpečnostního břemene. Pokračujícím vojenským zapojením v zahraničních operacích podporujeme řešení krizí, stabilizaci a rekonstrukci zemí postavených na demokratických principech a bezpečnější mezinárodní prostředí, čímž přispíváme mj. ke zmírnění migračních toků z krizových oblastí a minimalizaci rizika, že země, jako např. Afghánistán nebo Irák, se opět stanou útočištěm fundamentalistického extremismu a terorismu, který bude ohrožovat mezinárodní bezpečnost, včetně bezpečnosti ČR.

Vláda projednala a schválila návrh na působení sil a prostředků rezortu Ministerstva obrany v zahraničních operacích v letech 2018 až 2020 s výhledem na rok 2021.

V Praze dne 11. dubna 2018

Předseda vlády:

Ing. Andrej Babiš v. r.

Kalkulace nákladů

Souhrnný přehled plánovaných peněžních prostředků pro působení v zahraničních operacích v letech 2018 až 2020

Operace	2018			2019			2020		
	osoby	měsíce	mil. Kč	osoby	měsíce	mil. Kč	osoby	měsíce	mil. Kč
Resolute Support	250/390	12	1 024	390	12	1 065	390/310	6/6	1 017
ÚU AČR eFP BG c	290	6	362	290	12	395	290	12	396
ÚU AČR Irák	65/110	6/6	239	110	12	327	110	12	325
Air Policing	0	0	0	95	4	63	0	0	0
ZÚ ČR v Kábulu	20	12	44	20	12	41	20	12	41
JOINT ENTERPRISE	10	12	14	10	12	10	10	12	10
ALTHEA	2	12	4	2	12	3	2	12	3
SOPHIA	5	12	7	5	12	7	5	12	7
ATALANTA	3	12	5	3	12	5	3	12	5
EUTM	50/120	8/4	203	120	12	205	120	12	249
MFO	25	12	55	25	12	60	25	12	75
UNDOF	5	12	10	10	12	13	10	12	13
MINUSMA	10/30	6/6	74	30	12	93	30	12	84
Posílení vel. struktur NATO, EU a OSN	15	12	21	25	12	60	25	12	60
DCM	56	6	46	56	6	49	56	6	49
Projekty rychlého dopadu		12	4		12	4		12	4
Celková potřeba v ZO	806/1081	2018	2 112	1191	2019	2 400	1096/1016	2020	2 338